

VOORJAARSTREK VAN STELTLOPERS LANGS DE OOSTATLANTISCHE KUST

In het voorjaar van 1985 zal een poging worden gedaan om door middel van een internationaal project onder coördinatie van de Wader Study Group de precieze trekroutes en de locaties van de pleisterplaatsen van enkele kwantitatief belangrijke soorten steltlopers vast te stellen (Piersma 1984). In dit kader zal o.a. in diverse gebieden getracht worden zo veel mogelijk steltlopers te vangen en te kleurmerken. Voor de Nederlandse vogelaars zijn waarschijnlijk de merkacties in Mauretanië (Banc d'Arguin), Portugal en Frankrijk het belangrijkste. Daarnaast zullen ook in West-Duitsland en Groot-Britannië steltlopers worden gekleurd. De meeste aandacht zal uitgaan naar de volgende 6 soorten: Bontbekplevier, Zilverplevier, Kanoetstrandloper, Drieteenstrandloper, Bonte Strandloper en Rosse Grutto. Omdat al deze soorten gedurende de voorjaarstrek langs met name de Hollandse kust in redelijke tot zeer grote aantallen trekkend kunnen worden waargenomen (Van Dijk & Wassink 1980, Camphuysen & Van Dijk 1983), lijkt het zinvol om de actieve leden van de Club van Zestrekwaarnemers van het bestaan van dit project op de hoogte te stellen.

Piersma (1984) noemt als de te hanteren methoden van onderzoek:

- regelmatige tellingen van steltlopers op verschillende plaatsen langs de trekroute.
- verfmerken, ringen en biometrische bepalingen: op de meeste belangrijke pleisterplaatsen zullen hiertoe gerichte vangacties worden ondernomen.
- waarnemingen van gekleurmerkte vogels: logischerwijze is iedere waarneming van een gekleurde vogel van wezenlijk belang voor het onderzoek; het is niet nodig om ook het percentage gemerkte vogels in de groep op te geven; regelmatige bezoeken aan een gebied om gekleurde vogels te zoeken leveren de meest waardevolle gegevens op.
- waarnemingen van vertrekkende groepen: naast datum en aantal worden ook de volgende zaken genoteerd: tijdstip van vertrek (ook t.o.v. hoog water), vliegrichting, vlieghoogte en een schatting van de afstand waarover de groep is gevolgd.

Uit deze opsomming blijkt dat de CvZ in ieder geval op drie punten aan dit onderzoek mee kan werken, te weten met tellingen, met waarnemingen van gekleurde vogels en (vooral tellers in het Waddengebied) met waarnemingen van vertrekkende groepen.

Onze zeetrekellingen zijn te beschouwen als regelmatige tellingen op vaste plaatsen langs de trekroute, terwijl de strandtelling van 20/21 april a.s. waarschijnlijk ook zinvolle gegevens voor dit onderzoek kan opleveren. De registratie van deze gegevens blijft via de gebruikelijke CvZ-kanalen lopen. Mensen die een stuk strand regelmatigiger kunnen en willen tellen in dit verband, kunnen de gegevens samen met de strandtellingen naar mij sturen. Bij deze extra tellingen zijn alleen bovengenoemde steltlopers van belang.

Tijdens zeetrekellingen, strandtellingen of zelfs bij "plezier"-excursies in het kustgebied kunnen gekleurmerkte steltlopers worden gezien. In onderstaand schema staat weergegeven, hoe de diverse soorten in Mauretanië, Portugal, Frankrijk en West-Duitsland gekleurd zullen worden:

	Mauretanië	Portugal	Frankrijk	West-Duitsland
Bontbekplevier	roze	groen	blauw	-
Zilverplevier	geel	groen	-	-
Kanoetstrandloper	geel	groen	blauw	roze
Drieteenstrandloper	geel	-	-	roze
Bonte Strandloper	roze	groen	blauw	-
Rosse Grutto	geel	groen	blauw	-

Naast deze soorten met speciale aandacht zullen ook worden gemerkt:

Kleine Strandloper	geel	groen	-	-
Krombekstrandloper	geel	-	-	-
Tureluur	geel	-	-	-
Steenloper	-	groen	-	-

In deze landen zullen de vogels gemerkt worden op de vleugelstreep en/of de slagpennen, de ondervleugel en op de staart, maar niet op het lichaam. Britse vogels (Bontbekken, Drieteentjes, Bontjes, Steenlopers) zullen dezelfde kleuren

kunnen hebben, maar op andere lichaamsdelen. Daarnaast kunnen sommige vogels voorzien zijn van pootvlaggen. Waarnemingen van gemerkte vogels zullen dus naast soort, datum, plaats en aantal ook de kleur en de geverfde delen van het lichaam aan moeten geven, terwijl ook positie en kleur van eventuele pootvlaggen van belang zijn. Deze gegevens dienen te worden opgestuurd naar:

Wader Study Group Colour-marking Register
c/o Dr. D.J.Townshend
Department of Zoology, University of Durham
South Road
Durham DH1 3LE, U.K.

Tijdens trektellingen op met name de oostelijke Waddeneilanden in mei zijn in het verleden regelmatig grote groepen vertrekkende steltlopers gezien (Camphuijsen & Van Dijk 1983). Mochten tellers van de CvZ dit voorjaar dergelijke waarnemingen doen, dan zou het zeer op prijs gesteld worden, indien zij deze, voorzien van bovenvermelde bijzonderheden, apart van de zeetrek-telling waartoe zij behoren naar mij willen opsturen.

Bij voldoende medewerking van de CvZ aan dit project zal ik er voor zorgen dat we als groep op de hoogte gehouden worden van de resultaten hiervan.

Referenties:

- Camphuijsen, C.J. & Dijk, J. van 1983. Zee- en kustvogels langs de Nederlandse kust, 1974-79. *Limosa* 56: 81-230.
- Dijk, J. van & Wassink, A. 1980. Het verloop van de zichtbare voorjaarstrek van een aantal steltlopers langs de Hollandse kust. *Limosa* 53: 109-120.
- Piersma, T. 1984. International wader migration studies along the East Atlantic flyway during spring 1985. *WSG Bull. No. 42*: 5-9.

Maarten Platteeuw
Rijksinstituut voor Natuurbeheer
Postbus 59
1790 AB DEN BURG, TEXEL